

Մ աշտոցի Արձագանգ

Հայաստանեայց Եկեղեցւոյ Սուրբ Յակոբ Կիրակնօրեայ Դպրոցի ամսաթերթ
WWW.SOURPHAGOP.ORG (12-րդ տարի)

Այս թիւով.....

Քրիստոսի Սուրբ Եկեղեցւոյ եօթը
խորհուրդները. Ապաշխարութիւն

Էջ 2

Փետրուար ամսուան բացատրական
տօնացոյց

Էջ 3-7

Տեանընադառաջ

Սուրբ Սարգիս

Ղեւոնդեանք

Ս. Թէոդորոս

Մեծ Պահքի Կիրակիները

Նորահրաշ՝ Ս. Վարդանանց

շարական

Ս. Սահակ Պարթեւ

Օձեային տրուած անունները

Էջ 8

Հաւատք

Էջ 9

Յիսուս՝ Աստուծոյ գառնուկը

Էջ 10

Կիրակնօրեան եւ Մեծ Պահքը

Էջ 11

Եզակի գիրեր

Էջ 11

Ո՞րն է ճիշդ պատասխանը

Էջ 12-15

Ամէն օր Վարդանանց է

Էջ 16

Փետրուար 2012 (ԺԹ տարի թիւ 6)

Վ...Վարդանանք

Խաչքարի Հեղինակ՝ Ժողովրդական Վարպետ,
Ռուբեն Նալբանդյան

Ամսուան Համարը

«Եւ Բանը մարդ եղաւ եւ մեր մէջ բնակեցաւ, եւ մենք տեսանք անոր փառքը. փառքը Միածինին, որ Հօրմէն եկաւ շնորհքով եւ ճշմարտութեամբ լեցուն»։ *Յովհաննէս 1.14*

Հաւատք

Կրօն

Եկեղեցի

Լեզու

Մշակոյթ

Քրիստոսի Սուրբ Եկեղեցւոյ եօթը խորհուրդները (շար. 4)

Նոյեմբեր 2011-ի թիւն սկսեալ յաջորդական թիւերով կը ներկայացնենք մեր եկեղեցւոյ խորհուրդներէն իւրաքանչիւրը:

Ապաշխարութիւն կը նշանակէ՝ զոջալ կատարուած մեղքի համար, խոստովանիլ զայն եւ Աստուծմէ թողութիւն խնդրել: *Մեղքը* կրօնական, բարոյական *յանցանքն* է (օրինակ ճշմարտութեան դէմ հակառակութիւն, Աստուծոյ պատուիրաններուն անհնազանդութիւն): Մեղքին հետեւանքը ապականութիւն է, հեռացում Աստուծմէ, որով մարդը կը կորսնցնէ աստուածային շնորհները ու իր որդեգրութիւնը, եւ կը դատապարտուի (մահէն ետք) յաւիտենական տանջանքի: Սակայն երբ *խոստովանի* իր մեղքերը եւ *ապաշխարէ*, թողութեան կ'արժանանայ:

Գիտէի թէ ... Պայման է որ բոլոր մարդիկ, որովհետեւ կամայ թէ ակամայ ենթակայ են մեղանշելու, պէտք է դարձի գան, զոջան, խոստովանին եւ ապաշխարեն, որպէսզի սրբուին իրենց մեղքերէն:

- . Ապաշխարութիւնը խորհուրդ է որովհետեւ ապաշխարողը իր մեղքերուն համար թողութիւն կը ստանայ, կը նորոգուի, կը վերականգնի, ներքին փոփոխութիւն եւ հոգեկան խաղաղութիւն կ'ունենայ:
- . Խոստովանութեան արարողութիւնը ապաշխարութեան խորհուրդի կատարումն է, պայմանաւ որ խոստովանողը սրտանց զոջայ եւ թողութիւն խնդրէ:
- . Նկատելով որ մարդ արարածը մեղանշական է,

Ապաշխարութեան խորհուրդը կրնայ կրկնուիլ:

Ապաշխարողը Աստուծոյ կը խոստովանի եւ թողութիւն կը խնդրէ: Սակայն, նկատելով որ

1. Յիսուս, իր առաքեալներուն իշխանութիւն տուաւ մարդոց մեղքերը կապելու եւ արձակելու եւ
2. Առաքեալները իրենց ստացած իշխանութիւնը ձեռնադրութեամբ փոխանցեցին իրենց յաջորդողներուն, եւ
3. Քահանան Աստուծոյ ձեռնադրեալ եւ օծեալ պաշտօնեան է, մենք մեր մեղքերը քահանային առջեւ կը խոստովանինք:

Խոստովանութեան արարողութիւնը Հայ Եկեղեցւոյ մէջ, կը կատարուի հաւաքական կերպով: Խոստովանողներէն մէկը կը կարդայ «Մեղայ Ամենասուրբ Երրորդութեան» զոջման աղօթքը. որմէ ետք քահանան «Ողորմեսցի Ձեզ մարդասէրն Աստուած» աղօթքը արտասանելով՝ Աստուծոյ անունով մեղքէ կ'արձակէ խոստովանողները: *Անհրաժեշտ պարագաներուն ապաշխարողներ կրնան առանձին ներկայանալ քահանային:*

Անդադար Աղօթքը, Աստուածաշունչի սերտողութիւնը ու **յաճախակի ծոմապահութիւնը** գործնական միջոցներ են փորձութիւններուն յաղթելու եւ չմեղանշելու համար: **Ամէն Կիրակի** Եկեղեցի յաճախելով եւ Ս. Պատարագի արարողութեան երկիւղածութեամբ հետեւելով, եւ **յաճախ հաղորդուելով** (ճաշակելով Քրիստոսի կենդանարար մարմինն ու արիւնը) **հաւատացեալը հոգեպէս կը զօրանայ:**

Փետրուար ամսուան բացատրական տօնացոյց

Ուր. 3	Յիշատակ՝ Յովսէփ Մարգարէի
Շբթ. 4	Սբ. Սարգիս Զօրավար, Որդին Սարտիրոսու եւ 14 զինուորներ
Բշ. 6	Սբ. Ատովմաց Զօրավարացն
Գշ. 7	Սբ. Սուքիասեանց Վկայիցն
Եշ. 9	Սբ. Ոսկեանց Քահանայիցն
Շբթ. 11	Սբ. Սահակ Պարթեւ
Բշ. 13	Աբ. Ղեւոնդեանք
Գշ. 14	Տեառնընդառաջ,
Եշ. 16	Սբ. Վարդանանք
Շբթ. 18	Կոստանդնուպոլսոյ Բ. Տիեզերական ժողովի (381թ.) 150 հայրապետներ
Կիր. 19	Բուն Բարեկենդան
Բշ. 20	Ա. Օր Մեծ Պահքի
Շբթ. 25	Ս. Թեոդորոս Զօրավար
Կիր. 26	Արտաքսման Կիրակի

Գիտէի՞ր թէ ...

Տեառնընդառաջի մասին կարելի է կարդալ միայն Ղուկասի աւետարանին մէջ: Մատթէոս, Մարկոս եւ Յովհաննէս Սուրբ աւետարանիչները չեն ակնարկած Յիսուսի կեանքի այս դէպքին:

**Ի՞նչ կը տօնենք
Փետրուար 14-ին**

Երբ մեր շուրջը St. Valentine կը տօնուի, մենք պէտք է յիշենք թէ Հայ Եկեղեցին այդ օրը Տեառնընդառաջ կը տօնէ: Տեառնընդառաջը, 40 օրուայ Յիսուս Մանուկին տաճար տարուելու եւ Աստուծոյ նուիրուելու օրն է: Նախորդող գիշերը, 13-ին, եկեղեցոյ մէջ արարողութիւն տեղի կ'ունենայ, կրակ կը վառեն եկեղեցոյ բակին մէջ ու հաւատացեալներ իրենց մոմերը վառելով տուն կը տանին:

ՏԵԱՌՆԸՆԴԱՌԱՋ

Հայաստանեայց Եկեղեցոյ տէրունի տօներէն մէկն է: Ան յիշատակն այն օրուան էրբ 40 օրուայ մանուկ Յիսուսը բերուեցաւ տաճար ու ընծայուեցաւ Աստուծոյ: Տեառնընդառաջը անշարժ տօն մըն է, եւ ամէն տարի կը տօնենք Սուրբ Ծնունդէն 40 օրեր ետք, Փետրուար 14-ին:

Տեառնընդառաջի օրը, եկեղեցիէն ներս պատարագ կը մատուցուի, Եկեղեցիին 4 անկիւնները կը կարդացուին աւետարանի համապատասխանող հատուածներ: Կը յիշատակուին նաեւ ծերունի Սիմոնն ու Աննա մարգարէուհին, որոնք Յիսուսի տաճար ընծայման ներկայ գտնուեցան:

Յիշատակութիւն՝ Սուրբ Սարգիս Զօրավարի Փետրուար 4

Վարդանանցէն 12 օրեր առաջ եղող Շաբաթ օրը, Հայ եկեղեցին նուիրած է Ս.Սարգիս Զօրավարի յիշատակին : Ս . Ս ա ր գ ի ս , Կ ա պ ա դ ո վ կ ի ո յ Գ ա մ ի ր ք գ աւ առ է ն էր . ք ա ջ ու առաքինի զինուորական մը , ո ր զ օ ր ա պ ե տ ի ա ս տ ի ճ ա ն ի ն հասաւ : Համարձակութեամբ կը քարոզէր Աւետարանը եւ կը կործանէր բազինները : Երբ Յուլիանոս կայսրը , որ քրիստոնէութիւնը

ուրացած էր , գահ բարձրացաւ , Սարգիս , իր Մարտիրոս որդիին հետ Հայաստան ապաստանեցաւ Տիրան թագաւորի մօտ եւ ժամանակ մը հոն մնալէ ետք անցաւ Պարսկաստան , պարսից Շապուհ թագաւորին մօտ՝ ծառայելով զինուորական ասպարէզին մէջ :

Մեծ եղաւ իր որդիին՝ Մարտիրոսին ազդեցութիւնը իր հսկողութեան ներքեւ գտնուող պարսիկ զօրքին վրայ . անոնց մէջէն քրիստոնէութեան դարձողներ եղան :

Այս պարագան հետզհետէ ուշագրաւ դառնալով , Սարգիս եւ իր զաւակը արքայական հրաւեր ստացան զոհ մատուցանելու արքունի մեհեանին մէջ : Սակայն , Սարգիս նոյնիսկ քաջութիւնը ունեցաւ անարգելու կուռքերը : Առ ի հետեւանք իրենց յանդուգն կեցուածքին՝ զօրավարն ու իր որդին մահուան դատապարտուեցան :

Իր պարսիկ զինուորներէն տասնչորս (14) անձեր որոնք մինչեւ վերջ հաւատարիմ մնացեր էին իրեն , առին Սարգիսի մարմինը եւ մաքուր զգեստներով պատեցին :

Բայց թագաւորին հրամանով իրենք եւս զլիսատուեցան ու իրենց նահատակութիւնը

եւս կը յիշատակուի Սուրբ Սարգիսի եւ անոր Մարտիրոս զաւակին յիշատակին հետ , ամէն տարի :

Գիտէի՞ր թէ .....

Ս. Սարգիսի տօնը Հայաստանի մէջ ընդունուած է նշել ոչ միայն եկեղեցական ծիսակատարութեամբ , այլեւ ժողովրդական սովորութիւններով :

Ս. Սարգիս Զօրավարը երիտասարդներու արագահաս բարեխօսն է եւ սիրոյ երագանքը իրականացնող սուրբը : Ըստ աւանդութեան , Ս. Սարգիս պէտք է հրեշտակներու ուղեկցութեամբ անցնի եւ տանիքին վրայ դրուած ալիւրին մէջ ձգէ իր սպիտակ ձիուն պայտին հետքը որպէսզի այդ տարի իրականանայ հաւատացեալի երագանքը :

Աղօթք Սուրբ Սարգիսին

Բարձրեալէն գերագոյն պատիւ ստացար Քրիստոսի քով բարեխօսելու համար եւ դարձար մեր խնդրանքները կատարող , աղօթքները լսող , սատանաները հալածող , ով արագահաս Սուրբդ Սարգիս :

Յաւերով լեցուն մարդկային կեանքին զօրեղ բժիշկ . արտասուքը սրբող , նեղութեան մէջ ինկածներու վիշտերը դիւրութեամբ մեղմացնող , գերիները ազատող , ով արագահաս Սուրբդ Սարգիս :

Դուն որ ամէն տեղ կը յիշուիս ու կը փառաբանուիս , որովհետեւ գեղեցիկ եւ բարի անուն ես , հաւատացեալներուն շուրթերուն համար քաղցրահամ պտուղ : Գիշեր ու ցերեկ յոյսով քեզ կը կանչենք , արագահաս Սուրբդ Սարգիս , բարեխօս եղի՛ր , Քրիստոսի քով , մեր անձերուն համար :

ՂԵՒՈՆՂԵԱՆՔ

Յովսէփ կաթողիկոս, Սահակ եւ Թաթիկ եպիսկոպոսներ, Ղեւոնդ, Մուշե, Արշէն, Սամուէլ քահանաներ, Քաջաջ եւ Աբրահամ սարկաւազներ եւ այլ հոգեւորականներ Ղեւոնդեանք անուան տակ կը ճանչցուին:

Ղեւոնդեանց քահանայից տօնը կը տօնուի Վարդանանց տօնի նախորդող Երեքշաբթի օրը, որ նաեւ տօնն է բոլոր քահանաներուն:

Պարսից Յազկերտ Բ. թագաւորը, Վարդանանց պատերազմէն ետք, Հայաստանի մէջ ապստամբական նոր խլրտումներ կանխարգիլելու համար, կարգ մը կասկածելի նախարարներու հետ հոգեւորականներն ալ արգելափակեց:

454-ի Քուշանաց դէմ պատերազմի պարտութենէն ետք, Յազկերտ թագաւորը արգելափակուածներէն

իրաքանչիւրը տարբեր ձեւով սպաննեց: Ղեւոնդեանք հայ եկեղեցականութեան պարծանք ներշնչող սուրբերն են: Հայրենիքի եւ հաւատքի նկատմամբ նուիրումի գաղափարը Ղեւոնդեանք տուին իրենց անձնական օրինակով:

Սուրբ Թէոդորոս զօրավարը համաքրիստոնէական սուրբ է, որուն յիշատակութիւնը Հայ եկեղեցին կը տօնէ Մեծ պահքի առաջին շաբաթ օրը:

Ըստ վարքագիրներու ծնունդով Ամասիա քաղաքի Սարու գիւղէն էր, քրիստոնէայ բարեպաշտ ծնողներու զաւակ:

4-րդ դարու սկիզբէն Դիոկղետիանոսի հալածանքներու ժամանակ, ապացուցելու համար կոռքերու հնարովի և կեղծ ըլլալը, գիշերով կրակի կը մատնէ հեթանոսական Ռէա չաստուածուհիի մեհեանը: Այս արարքին համար բանտ կը նետուի և մեծագոյն չարչարանքներէն յետոյ 306թ. կը նահատակուի՝ այրուելով կրակի վրայ:

Սուրբ Թէոդորոս զօրավարը յայտնի է նաև որպէս «վիշապասպան», որ քաջութեամբ ու հաւատքով յաղթեր է հսկայ վիշապի: Օտար եկեղեցիներուն մէջ յայտնի է նաև «Դիոն» անուամբ, որ յունարէն կը նշանակէ «նորեկ» զինուոր:

Մեծ Պահքը ունի 7 Կիրակիներ, որոնք յատուկ եւ իմաստալից անուններ ունին. ահա անոնցմէ առաջին երկուքը.

Ա. Բուն Բարեկենդան

Մեծ Պահքին նախորդող Կիրակին է. բարեկենդան կը նշանակէ բարի կեանք՝ աշխարհիկ իմաստով ուրախութիւն, խրախճանք, իսկ կրօնական իմաստով՝ երանելի կեանք, ինչպէս Ադամը կ'ապրէր դրախտին մէջ արտաքսուելէն առաջ:

Բ. Արտաքսման

Ադամն ու Եւան իրենց անհնազանդութեան պատճառաւ երկար չքնացին դրախտին մէջ եւ արտաքսուեցան հոնկէ: Մեզի՝ մեղաւորներու համար Քրիստոս ապաշխարութեամբ ցոյց տուաւ փրկութեան ճամբան, եւ դրախտին արժանանալու յոյսը:

Նորահրաշ Ս. Վարդանանց շարական

Հայաստանեայց եկեղեցին այս տարի Մարտ 3-ին կը տօնէ Վարդանանց պատերազմի յիշատակը: Պատերազմին պատմականն ու իրողութիւնները բոլորին ծանօթ են: Պարսիկներու Յակերտ թագաւորին ուղղուած պատասխան-նամակին հետեւեալ եզրափակումը ազդու եւ գեղեցիկ ոճով կ'ամփոփէ կացութիւնը:

«Այս հաւատքէն մեզ ոչ ոք չի կրնար խախտել, ոչ հրեշտակները եւ ոչ մարդիկ, ոչ սուրը եւ ոչ հուրը, ոչ ջուրը եւ ոչ ալ ռեւէ այլ դառն հարուած...»:

Ազգայնակրօնական բնոյթ ունեցող այս տօնը Հայաստանեայց եկեղեցւոյ ամենէն աւելի ժողովրդականութիւն ունեցող տօներէն մէկն է, որուն հերոս-գորավարները, իրենց յանձն առած զոհողութիւններուն եւ անխախտ հաւատքին ու յանդգնութեան շնորհիւ սուրբերու կարգին անցած են, եւ այլ սուրբերու նման, անոնց փառքը հիւսուած է շարականներու միջոցաւ:

Սրբոցն Վարդանանցի շարականներէն ամենէն աւելի ծանօթն է «Նորահրաշ պսակաւոր»ը: Ան Սբ. Ներսէս Շնորհալիի ստեղծագործութիւններէն մէկն է, որ Վարդանանց կանոնի «Օրհնութիւն»ն է: Այլ խօսքով, Վարդանանցի տօնի առաւօտեան ժամերգութեան գլխաւոր, կեդրոնական շարականն է եւ առաջին կարգին երգուողը:

Գիտէի՞ր թէ «Նորահրաշ պսակաւոր» շարականը բաղկացած է տասը (10) տուներէ եւ ան ծայրակապն է «Ներսէսի Երգ»-ին: Այսինքն եթէ այս շարականի տասը տուներու առաջին տողերէն իւրաքանչիւրին առաջին գիրերը առնելով քով-քովի զետեղենք, կը կարդանք «Ներսէսի Երգ» խօսքը: Ահաւասիկ 10 տուներու սկիզբները:

Նորահրաշ պսակաւոր և զօրագլուխ
 առաքինեաց,
 Երկնաւոր թագաւորին զինու յաղթեալ
 պատերազմին,
 Բենական լուսով լցեալ արիացեալն
 քաջն Արտակ,
 Սրբափայլ զգեստուք պճնեալք ի յերկնաւոր
 հանդիսադրէն,
 Էական բարոյն դիտմամբ ընդդէմ մեղացն
 վառեցաւ,
 Ստացեալ զհաւատոյ վահան յուսոյն
 զրահիւք ծածկեալ,
 Ի հոտ անոյշ ողջակիզեալ մատուցանէր
 զինքն նուէր,
 Երկոքումբք հարազատովք ընտրելագոյն
 նահատակօք,
 Բամկական խումբ հազարաց եւ երեսնից
 թիւ ընդ վեցից,
 Գոհութեամբ փառատրութիւն Երրորդութեանդ
 նուագենք,....:

Գ ի տ է ի օ ը թ է Ա լ ա ր ա յ ը ի
 ճակատամարտը տեղի ունեցաւ 451
 թուականին: Տղմուտ զետի ափին:

Սուրբ Սահակ Պարթեւ (29.9.348 - 7.9.439)

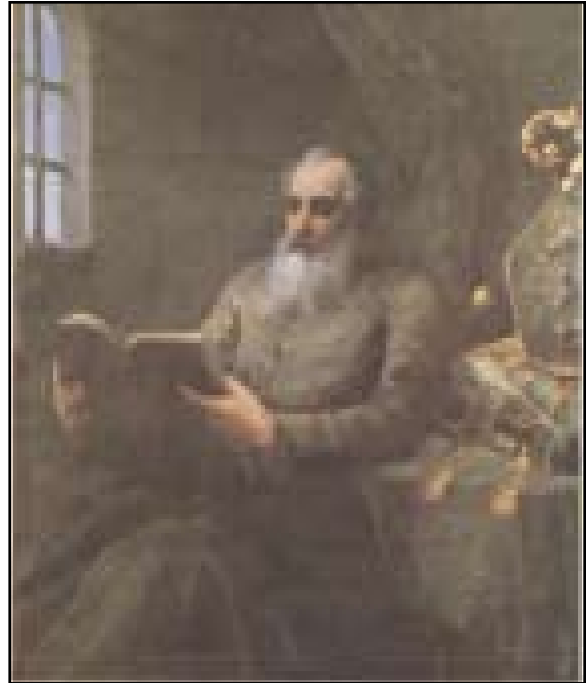
387 թուին, 39 տարեկան հասակին Հայոց կաթողիկոս ձեռնադրուած այս հոգեւորականին անունը մեր բոլորին ծանօթ է իբր հայ գիրերու գիւտէն ետք, հայերէն լեզուի եւ Աստուածաշունչի պատուիրաններու տարածման աշխատանքին մէջ առաջնահերթ դեր խաղացած անձնաւորութիւն: Սուրբ Սահակ Պարթեւի կաթողիկոսութեան օրերուն (387 - 439) էր որ Մեսրոպ Մաշտոց եկեղեցական դարձաւ եւ լծուեցաւ հայ գիրերու ստեղծման աշխատանքին: Ս. Սահակ Պարթեւ, Հայ գիրերու գիւտէն ետք, տարիներ շարունակ զբաղած է հայրենիքի հոգեւոր կեանքի բարեկարգութեան վերաբերող հարցերով ու հիմնականապէս հայ դպրութեան ամենուրեք տարածումով:

Ս. Սահակ Պարթեւ ծնած է 348թ. Կեսարիոյ մէջ եւ ըլլալով Ս. Ներսէս Մեծի որդին, Ս. Գրիգոր Լուսաւորիչի տոհմէն է: Անոր միակ դուստրը Սահականոյշ, Քաջն Վարդան մամիկոնեանի մայրն է:

Նախնական ուսումը իր ծննդավայրին մէջ ստանալէ ետք, ան մեկնած է Բիւզանդիոն (Կ.Պոլիս) որ այդ ժամանակաշրջանին բարձրագոյն ուսման կեդրոններէն մէկն էր: Հոն, Սահակ պարթեւ տիրապետած է կրօնական, եկեղեցական եւ այլ գիտութիւններու, ինչպէս նաեւ բազմաթիւ օտար լեզուներու, որոնցմէ՝ յունարէնի եւ պարսկերէնի:

Ս. Սահակ Պարթեւ կարգաւորած է Հայաստանեայց եկեղեցւոյ տօնացոյցը, գրած է բազմաթիւ հոգեւոր կանոններ (շարականներու շարքեր), եղանակաւորած է շարականներ, պատարագամատոյց եւ ծիսական աղօթքներ: Ս. Սահակ պարթեւ եւ Ս. Մեսրոպ Մաշտոց իրենց աշակերտներուն հետ ծաւալած են թարգմանչական աշխատանքները, որոնցմէ առաջինը հանդիսացած է Աստուածաշունչը: Այսպիսով Ս. Սահակ Պարթեւ նկատուած է մեր Ոսկեդարու կերտիչներէն մէկը:

Հայ եկեղեցին Ս. Սահակ Պարթեւի յիշատակը կը տօնէ տարին 2 անգամ: Յիշատակի առաջին օրը Սուրբ Սարգիսի յաջորդող Շաբաթ օրն է, իսկ երկրորդը Հոգեգալստեան յաջորդող 4-րդ Կիրակի օրուան յաջորդող Հինգշաբթի օրը Ս. Մեսրոպ Մաշտոցի հետ:

Շարական՝
Ս. Սահակ Պարթեւ
հայրապետին

Դուն սուրբ հայրապետներուն արմատներէն մեզի գաւազան բխեցուցիր սուրբ Սահակ հայրապետը քու հօտդ հովուելու ո՞վ Քրիստոս:

Դուն հայերուս անգիտութեան խաւարը ջնջեցիր ասով իմաստութեան լոյսը ծագեցնելով Թորգոմի որդիներուն:

Դուն քու յառաջիկայ խորհուրդը տեսիլքով յայտնեցիր սուրբին, անոր յիշատակին՝ ընդունէ տօնողներուս աղաչանքը:

Օճեային տրուած անունները

Ղուկաս 2:22-38

Օգտագործելով ծածկագիրը, գրէ Յովհաննէսի Աւետարանէն 1:29-41 Օճեային տրուած հինգ տարբեր անունները:

ա	բ	գ	դ	ե	զ	է	ը	թ	ժ	ի	լ	խ
ֆ	օ	ք	փ	ւ	ց	ր	տ	վ	ս	ն	շ	պ

ծ	կ	հ	ձ	ղ	ճ	մ	յ	ն	շ	ն	չ	պ
չ	ն	շ	ն	յ	մ	ճ	ղ	ձ	հ	կ	ծ	խ

շ	ն	ս	վ	տ	ր	ց	ւ	փ	ք	օ	ֆ
լ	ի	ժ	թ	ս	է	զ	ե	դ	գ	բ	ա

ա = ֆ   բ = օ

-----○-----   -----○-----
 ֆ ժ ը կ ե չ կ դ   ք ֆ ի ձ կ ե ն ս

-----○-----   -----○-----
 ի ֆ օ օ ն   ճ լ ժ ն ֆ

-----○-----   -----
 ֆ ժ ը կ ե չ կ դ   կ ե փ ն ձ

-----○-----
 գ է ն ժ ը կ ժ

Շրջանակներուն մէջի գիրերով կազմէ անունը` -----

Հաւատք Ղուկաս 17:5-10

Ծածկագիրը օգտագործէ եւ տես թէ ինչ խնդրեցին աշակերտները Յիսուսէն:

2 = ա	5 = լ	7 = մ	8 = ն
11 = ց	3 = ք	10 = ր	6 = հ
9 = տ	12 = լ	13 = ք	4 = ը

Առաքեալները ըսին Տիրոջ

-        -   -   -   -   -   -
48-46   24-12   18/6   100/20   33-22   2+6   8+4   40-30

-        -   -
99-92   3x1   50/5

-        -   -   -   -   -   -
120/20   2+0   8+4   24/12   3x3   39-26   88-84

Ղուկաս 17:5

Չայնաւոր գիրերը դնելով ամբողջացուր Տիրոջ խօսքը:
ա   ք   է   ը   ի   ո   ու   եւ   իւ

Տէրը ըսաւ՝

- թ - մ - ն - ն - իս - հ - տ - կ - մ - չ - փ   հ - լ - տ ք

- ն - ն - ք - - u - ք - յ u թ թ - ն - - ն « - ր մ - տ - իս - լ - ղ - ր

- ծ - վ - ն   մ - ջ   տ ն կ - -» պ - տ - հ ն - գ - ն ղ   ձ - գ - :

Ղուկաս 17:6

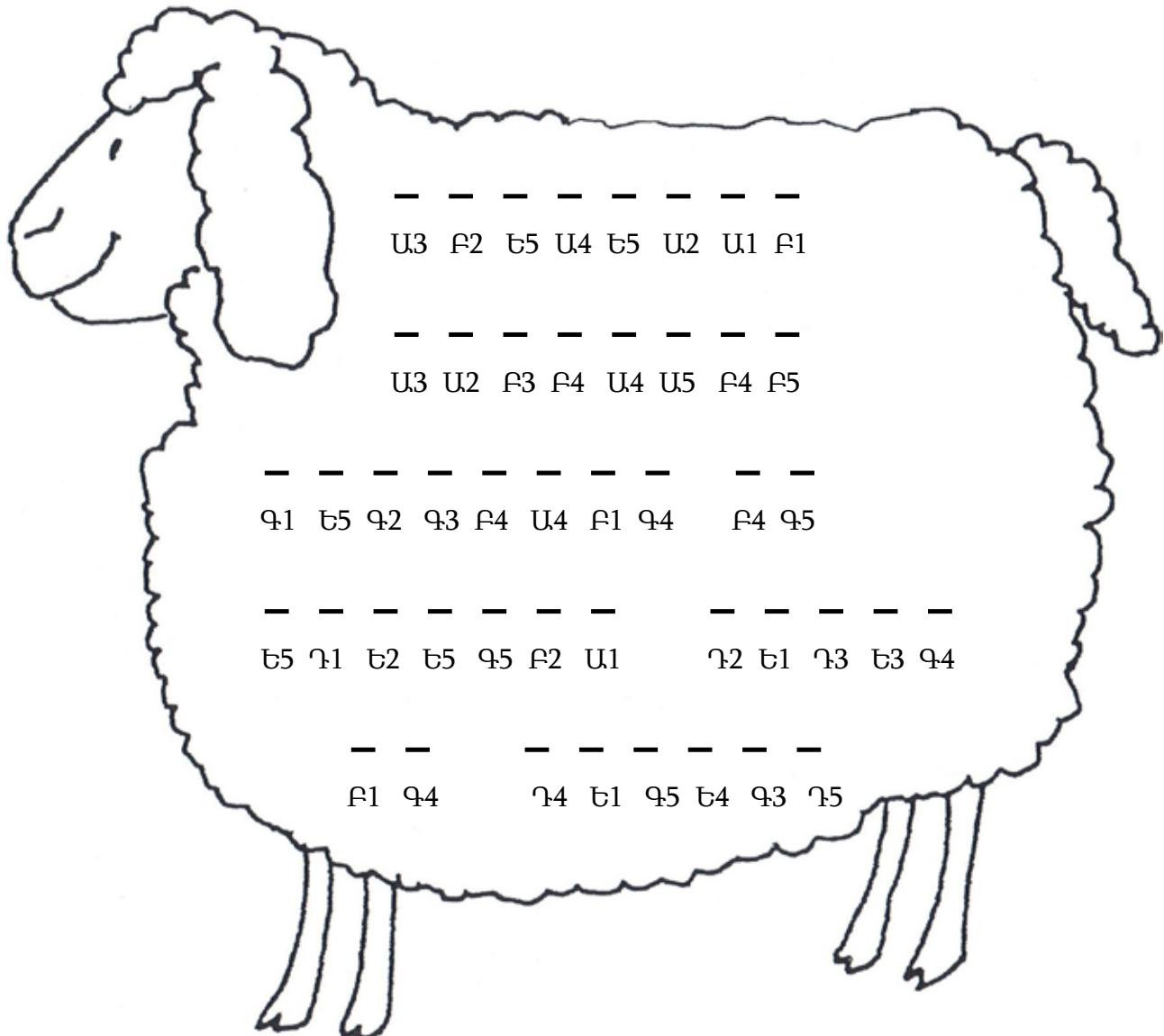

Յիսուս Աստուծոյ Գառնուկը Յովհաննէս 1:29

Օգտագործելով ծածկագիրը գրէ Յովհաննէսի խօսքը իր աւետարանի 1:29 գլուխէն:

	1	2	3	4	5
Ա	ի	ս	Ա	լ	ծ
Բ	կ	հ	տ	ն	յ
Գ	գ	ռ	ն	ը	ր
Դ	շ	մ	ղ	վ	է
Ե	ե	խ	ք	ց	ա

Ծածկագիրը
 Ա1 = ի
 Բ2 = հ

Կիրակնօրեան եւ Մեծ Պահքը

Մարտ 19-ին Կիրակնօրեայ Դպրոցը կը տօնէ Վարդանանք եւ Բուն բարեկենդան, երբ աշակերտները կը ծպտուին հայկական տարազներով: Այս տարուան պահքի առաջարկուած ծոմապահութիւնը հետեւեալն է:

Փետրուար 20-26	Ծամոն
Փետրուար 27-Մարտ 4	Շաքար
Մարտ 5-11	Կազային խմիչքներ
Մարտ 12- 18	Հեռատեսիլ, համակարգիչ, այլ պաստառով խաղեր
Մարտ 19 - 25	Կոլոնիալ, տուրմ
Մարտ 26 - Ապրիլ 1	Chips
Ապրիլ 2-7	Հաւկիթ

Այս տարուան պահքի ընթացքին սորվելիքները հետեւեալներն են:

ՄԱՆԿԱՊԱՐՏԷԶ եւ ՆԱԽԱԿԸԹԱՐԱՆ Ա. Բ Գոց սորվիլ Խաչակնքել, Տէրունական Աղօթքը եւ «Հաւատով խոստովանիմ»էն 3 համարներ:

ՆԱԽԱԿԸԹԱՐԱՆ Գ. Դ. Ե. եւ Զ. Գոց սորվիլ «Հաւատով խոստովանիմ»ի առաջին 18 համարները:

ԵՐԿՐՈՐԴԱԿԱՆ Գոց սորվիլ Ա. Կորնթացիս 13-րդ գլուխը, Նոր Կտակարանի Գիրքերու շարքը, եւ «Հաւատով խոստովանիմ»ը

Այս Մեծ Պահքի ընթացքին յիշենք նաեւ կարօտեալները եւ մեր ունեցածէն անոնց ալ բաժին հանենք:

Եզակի գիրեր Հայերէն գիրերով Sudoku

գ	ե	է	դ	թ	ա	զ	ը	բ
բ	զ	ա	զ	ը	է	ե	դ	թ
ը	թ	դ	բ	զ	ե	ա	զ	է
ա	դ	ը	զ	է	զ	բ	թ	ե
զ	բ	ե	ը	ա	թ	զ	է	դ
թ	է	զ	ե	դ	բ	ը	զ	ա
է	ը	զ	ա	ե	դ	թ	բ	զ
ե	զ	թ	է	բ	ը	դ	ա	զ
դ	ա	բ	թ	զ	զ	է	ե	ը

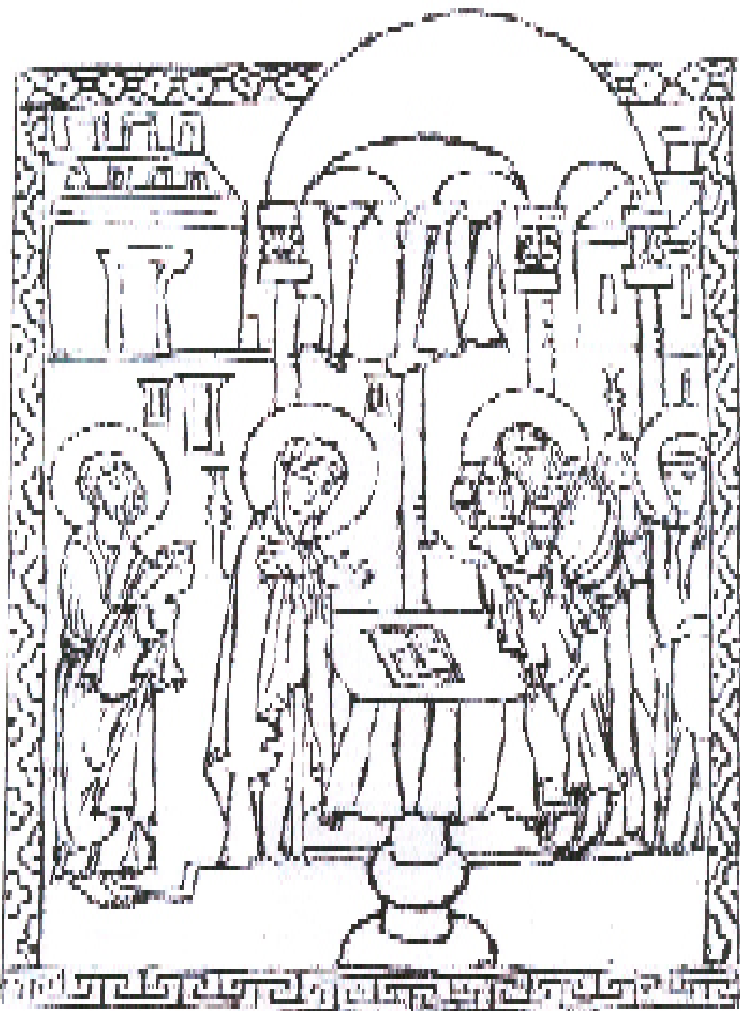
	ե	զ		է		թ	բ	
զ			ա		զ			է
		ա		բ		զ		
	բ	ը	զ		թ	ա	զ	
զ			է		զ			բ
	է	զ	ը		բ	դ	զ	
		դ		զ		է		
թ			բ		ա			դ
	զ	է		ը		բ	թ	

Նախորդ «Եզակի գիրեր»ուն լուծումը

Ամբողջացուր քառակուսիները, գործածելով ա, բ, գ, դ, ե, զ, է, ը, թ գիրերը պայմանաւոր միայն մէկ անգամ գործածես իւրաքանչիւր գիր, իւրաքանչիւր

- . հորիզոնական գիծի վրայ
- . ուղղահայեաց գիծի վրայ եւ
- . իննեակ քառակուսիի մէջ:

Ո՞րն է ճիշդ պատասխանը
Մանկապարտեզի անկիւն

Յիսուսի տաճար
ընծայումը
«Տեառնընդառաջ
Փետրուար 14»

Ամբողջացո՛ւր
ըստ Ղուկաս 2.22-
32-ի

Տիրոջ, նուիրուի,
տատրակ, աղանիի,
Միմոն, Սուրբ Հոգին,
Օծեալը, Յիսուսը,
գոհաբանեց

Յովսէփն ու Մարիամը մանուկը Երուսաղէմ տարին -----
ընծայելու համար որովհետեւ Տիրոջ Օրէնքին մեջ գրուած է. «Տիրոջ պէտք
է ----- ամէն արու զաւակ, որ մօր առաջին զաւակն է». ինչպէս
նաեւ Տիրոջ Օրէնքին համաձայն գոհ մատուցանելու զոյգ մը -----
կամ ----- երկու ձագ:

Այդ ժամանակ Երուսաղէմի մէջ ----- անունով մարդ մը կ'ապրէր:
Միմոն արդար եւ աստուածավախ մարդ մըն էր, ----- իրեն
հետ էր եւ վստահեցուցած էր զինք՝ թէ Տիրոջ ----- չտեսած պիտի
չմեռնէր: Արդ, Սուրբ Հոգիէն առաջնորդուած՝ անիկա տաճար գնաց: Երբ
ծնողքը մանուկ ----- տաճար բերին, որպէսզի կատարեն այն
ինչ որ Օրէնքը կը պահանջէր մանուկին համար, Միմոն իր գիրկը առաւ
փոքրիկը եւ ----- զԱստուած:

Ո՞րն է ճիշդ պատասխանը

Նախակրթարան Ա., Բ. եւ Գ. դասարաններու անկիւն

- 1.- Որո՞ւ տօնը այս տարի կը տօնենք
Փետրուար 13-ին.
ա. Ս. Ղեւոնդեանց քահանայիցն
բ. Ս. Աբգար թագաւորին
գ. Ս. Վահան Գողթնացիին
դ. Սուրբ Սարգիսին
- 2.- Այս տարի ե՞րբ կը տօնենք
Վարդանանցը.
ա. Փետրուար 6
բ. Փետրուար 16
գ. Մարտ 3
դ. Փետրուար 24
- 3.- Այս տարի ե՞րբ է Բուն
Բարեկենդանը.
ա. Մարտ 6
բ. Փետրուար 14
գ. Փետրուար 16
դ. Փետրուար 19
- 4.- Ո՞ր տարին տեղի ունեցաւ
Աւարայրի ճակատամարտը.
ա. 1666
բ. 405
գ. 301
դ. 451
- 5.- Ո՞ր թուականին
նահատակուեցաւ Ղեւոնդ Երեցը.
ա. 1666
բ. 405
գ. 454
դ. 451
- 6.- Վարդան Մամիկոնեանը
ո՞ր ճակատամարտին
նահատակուեցաւ.
ա. Աւարայր
բ. Սարդարապատ
գ. Նուարսակ
դ. Մանազկերտ
- 7.- Յիսուս քանի՞ օրուայ էր երբ
առաջին անգամ Տաճար բերուեցաւ.
ա. 10
բ. 20
գ. 30
դ. 40
- 8.- Բուն Բարեկենդանին յաջորդ օրը
ի՞նչ կը սկսի.
Մեծ ----
- 9.- Վարդանանցը շաբթուան ո՞ր օրը
կ'ըլլայ.
ա. Երկուշաբթի
բ. Երեքշաբթի
գ. Չորեքշաբթի
դ. Հինգշաբթի
- 10.- Հետեւեալներէն ո՞ր մէկը ճիշդ է:
ա. Սպիտակ Վարդան
բ. Ճերմակ Վարդան
գ. Կարմիր Վարդան
դ. Կանաչ Վարդան

Ո՞րն է ճիշդ պատասխանը

Նախակրթարան Դ., Ե. եւ Զ. դասարաններու անկիւն

1.- Ս. Ղեւոնդեանց քահանայիցն
տօնը այս տարի ե՞րբ կը տօնենք.

- ա. Մարտ 3
- բ. Փետրուար 13
- գ. Մարտ 1
- դ. Փետրուար 24

2.- Այս տարի ե՞րբ կը տօնենք
Վարդանանցը.

- ա. Փետրուար 6
- բ. Փետրուար 16
- գ. Մարտ 3
- դ. Փետրուար 24

3.- Ի՞նչ կը կոչուի Վարդանանցի
յաջորդող Կիրակին.

4.- Թուէ՛ Մեծ պահքի առաջին երկու
(2) Կիրակիները.

- ա. Բ--- Բ-----
- բ. Ա-----

5.- Ի՞նչ է Սուրբ Սահակ Պարթեւի
եւ Սուրբ Վարդան Մամիկոնեանի
ազգականական կապը.

- ա. Ս. Սահակ Պարթեւ Ս. Վարդանին
մեծ հայրն է:
- բ. Ս. Սահակ Պարթեւ Ս. Վարդանին
հօրեղբայրն է:
- գ. Ս. Սահակ Պարթեւ Ս. Վարդանին
թոռն է:
- դ. Ս. Սահակ Պարթեւ Ս. Վարդանին
զաւակն է:

6.- Մեծ պահքի առաջին շաբաթ օրը
ո՞ր սուրբին տօնը կը տօնենք.

- ա. Վարդան Մամիկոնեան
- բ. Ս. Թէոդորոս Զօրավար
- գ. Ս. Յովհաննէս Որոտնեցի
- դ. Ս. Յովհաննէս Օձնեցի

7.- Ո՞վ գրած է Վարդանանցի
նուիրուած «Նորահրաշ ...»
շարականը.

Ս. -----

8.- Ո՞վ գրած է «Հաւատով
խոստովանիմ...»ը.

Ս. -----

9.- Հին Կտակարանի ո՞ր մարգարէին
տօնը այս տարի Փետրուար 3-ին կը
տօնենք.

- ա. Յովսէփ
- բ. Եսայիի
- գ. Երեմիայի
- դ. Եզեկիէլի

10.- Ո՞վ էր ան ծերունին որ
Տեառնընդառաջին գրկեց Յիսուսը.

Ս-----

Ո՞րն է ճիշդ պատասխանը
Երկրորդականի անկիւն

1.- Թուէ՛ Ս. Ղեւոնդեանց քահանայիցն տօնին մէջ ընդգրկուող Կաթողիկոսին եւ երկու եպիսկոպոսներուն անունները:
ա. ----- կաթողիկոս
բ. ----- եպիսկոպոս
գ. ----- եպիսկոպոս

2.- Ամբողջացո՛ւր Ս. Վարդան Մամիկոնեանին խօսքը.

Քանզի Հայր մեր գՍուրբ ----- գիտեմք եւ Մայր
գ----- Եկեղեցի
Կաթողիկէ:

3.- Թուէ՛ Նուարսակի դաշնագրին հայոց երեք (3) հիմնական պայմանները:
ա. Հայաստանի -----
բ. -----
ագատութիւն
գ. ----- վերացում

4.- Թուէ՛ Մեծ պահքի եօթը (7) կիրակիները:

- ա. Բ--- Բ-----
- բ. Ա-----
- գ. Ա-----
- դ. Տ-----
- ե. Դ-----
- զ. Գ-----
- է. Ծ-----

5.- Ամբողջացո՛ւր. Բ. Տիեզերական Ժողովը տեղի ունեցաւ

----- մէջ, --- թուականին եւ որուն մասնակցեցան --- Հայրապետներ եւ որուն տօնը այս տարի կը տօնենք Փետրուար --ին:

6.- Ս. Ղեւոնդեանցը ընդհանրապէս կը տօնենք Վարդանանցին նախորդող Երեքշաբթի օրը: Ինչո՞ւ այս տարի Երկուշաբթի օրը կը տօնենք:

7.- Ամբողջացո՛ւր.Ապաշխարութեան խորհուրդը կրնայ կրկնուիլ որովհետեւ մարդ արարածը ----- է:

8.- Հայ Եկեղեցին Ս. Սահակ Պարթևի յիշատակը տարին երկու անգամ կը նշէ. ա. Ս. Սարգիսի յաջորդող Կիրակին եւ
բ.-----

9.- Ամբողջացո՛ւր. Այս տարի Ապրիլ --ին Ծաղկազարդ է:

10.- Անցեալ տարի Սուրբ Զատիկը Ապրիլ 24-ին է: Ամենէն ուշ, Ապրիլի ո՞ր օրը կարելի է որ Սուրբ Զատիկ ըլլայ:
ա. Ապրիլ 24
բ. Ապրիլ 25
գ. Ապրիլ 26
զ. Ապրիլ 27

Ամէն օր Վարդանանց է

Սփիւռքի տարածքին ապրող բոլոր հայերուն համար ամէն օր Վարդանանց պէտք է ըլլայ, եթէ հայապահպանումի պատերազմին մէջ մեր դիմագրաւած դժուարութիւններուն յաղթելու յոյսը վառ կ'ուզենք պահել:

Իւրաքանչիւր օրուան ծագող արեւուն հետ «ճերմակ ջարդ»ի սուրն է որ կը ճօճէ, քիչ մը եւս օտարացնելով բոլոր անոնք որոնք օրէ օր կը նուազեցնեն իրենց դիմադրականութիւնը եւ կը նօսրացնեն իրենց հայկականութիւնը, համակերպելու համար օտարութեան պայմաններուն:

Թշնամիին միջոցներն ու կարողութիւնները մեր ունեցած միջոցներուն ու կարողութիւններուն բազմապատիկն են: Մեր շարքերուն մէջ «Վասակեան» ըմբռնումի հաւատացողներուն թիւը տարուէ տարի կ'աճի: Այս բոլորին մէջ սակայն, մեր ռազմավարութիւնը պէտք է փայ վարդանանց շունչով սերմանուած, որպէսզի այս մաշումի պատերազմը մենք հասցնենք Վահանեանց յաղթական եզրակափումին: Ահաւասիկ այս ռազմավարութեան հիմնաքարերը:

1. ՉՁԻՉԻԼ

Նկարագրի տէր անձ մը պէտք է գիտնայ թէ ե՞րբ պէտք է հաստատ կենայ իր կեցուածքին վրայ ու որոշէ ամէն գնով իր սկզբունքը եւ գաղափարը պաշտպանել: Ահա այդ ըրաւ Վարդան Մամիկոնեան ու մերժեց զիջիլ Քրիստոնէութենէն ըսելով «այս հաւատքէն մեզ ոչ ոք պիտի շեղէ»:

2. ՄԵՐԺԵԼ

Երբեմն մեզի պէս մտածող անձերուն թիւը քիչ կ'ըլլայ, իսկ հակառակորդներուն պէս մտածողներունը շատ: Բայց թիւով մեծ խումբը կրնայ նոյնքան զօրաւոր չըլլայ, որովհետեւ նոյնքան համոզում կրնայ չունենալ եւ նոյնքան բուռն ձեռով կրնայ չհաւատալ իր գաղափարին: Ահա այսպէս է որ թէեւ հայ քրիստոնէաները թիւով նուազ էին պարսիկներէն, բայց իրենց հաւատքին մէջ աւելի զօրաւոր ըլլալով, մերժեցին ընդունիլ Յակեբեթի առաջարկը:

3. ՀԱՄԲԵՐԵԼ

Վարդանի եւ իր 1036 ընկերներու նահատակումով սկսած պատերազմը արարտեցաւ 33 տարիներ ետք իր եղբորորդի Վահան մամիկոնեանի յաղթանակով եւ 484 թուականի Նուարսակի մէջ ստորագրուած դաշնագրով: Այս դաշնագրով պարսիկները կ'ընդունէին Հայոց պայմանները.

- ա. Հայաստանի ինքնավարութիւն
- բ. Քրիստոնէական պաշտամունքի ազատութիւն
- գ. Ատրուշաններու վերացում:

Ահա այսօր, վարդանանցէն 1,561 տարիներ ետք, մենք որքա՞ն հաւատարիմ ենք քաջ Վարդանին եւ մենք ալ մեր կարգին

1. Հաստատ կը փանք մեր Քրիստոնէական սկզբունքներուն վրայ
2. Հակառակ անոր որ մեր շուրջը շատ աւելի է թիւը անոնց որոնց հաւատամքը խոտոր է մեր Հայ Քրիստոնէայ սկզբունքներուն ու արանդութիւններուն, եւ
3. Մենք այս բոլորին կը դիմադրենք համբերութեամբ եւ Քաջ Վարդանին պէս կ'ըսենք՝ Քանզի Հայր Մեր զՍուրբ Աւետարանն Գիտեմք եւ Մայր զԱռաքելական Եկեղեցի Կաթողիկէ:

Գիտէի՞ր թէ Աւարայրի ճակատամարտով սկսած Վարդանանց պատերազմը 33 տարիներ տեւեց եւ վերջացաւ Վարդանի եղբորորդի Վահան Մամիկոնեանի յաղթանակով եւ Նուարսակի դաշնագրի ստորագրումով 484 թուականին: